

Thực trạng quản lý hoạt động xây dựng môi trường giáo dục lấy trẻ làm trung tâm ở các trường mầm non huyện Củ Chi, Thành phố Hồ Chí Minh

Lê Kim Tuyền*

*Trường mầm non An Phú, huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh

Received: 12/8/2024; Accepted: 22/8/2024; Published: 18/9/2024

Abstract: This study aims to explore the current status of managing child-centered educational environment construction in preschools in Củ Chi District, Ho Chi Minh City. A total of 170 management staff and teachers from 10 preschools in Củ Chi District participated in the study by responding to a survey questionnaire. The research findings indicate that efforts to manage the construction of a child-centered educational environment are actively pursued, with some aspects being regularly implemented. However, the management of this activity still faces several challenges and limitations due to various reasons. These findings provide a basis for proposing measures to enhance the effectiveness of managing child-centered educational environment construction in preschools in Cu Chi District, Ho Chi Minh City.

Key words: Management; educational environment; child-centered; managing child-centered educational environment construction; preschool.

1. Đặt vấn đề

Chăm sóc và giáo dục tốt các cháu là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân”. Trong Nghị quyết Đại hội XIII đã có những chỉ đạo có tầm nhìn tiến bộ toàn diện ở nhiều lĩnh vực và trong đó có GD&ĐT [3]. Đảng và Nhà nước ta đã có những chính sách, chủ trương phát triển giáo dục mầm non (GDMN) thông qua Nghị định số 105/2020/NĐ-CP quy định chính sách phát triển GDMN. Điều 23 của Luật giáo dục 2019 đã khẳng định GDMN là cấp học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, đặt nền móng cho sự phát triển toàn diện con người Việt Nam, thực hiện việc nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ em từ 03 tháng tuổi đến 06 tuổi [4]. Song song đó, sự ra đời của Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT về ban hành Chương trình GDMN ngày 13/4/2021 đã khẳng định được tầm quan trọng của GDMN đối với sự phát triển GD&ĐT của nước nhà [2].

Với sự tiến bộ của xã hội, GDMN được sự đầu tư và quan tâm về môi trường giáo dục nhằm tạo điều kiện thuận lợi để nhà giáo dục thực hiện chăm sóc, nuôi dưỡng và giáo dục trẻ đạt được mục tiêu của Chương trình GDMN. Tiến sĩ Maria Montessori, một nhà nghiên cứu giáo dục nổi tiếng trên thế giới đã khẳng định “*Giáo dục là một quá trình tự nhiên được thực hiện bởi trẻ nhỏ và không đạt được nhờ lắng nghe mà nhờ trải nghiệm trong môi trường*” đã thể hiện được tầm quan trọng của môi trường giáo dục đối với trẻ. Trẻ em phát triển toàn diện khi được thỏa sức

khám phá, trải nghiệm trong một môi trường phong phú, đa dạng, mời gọi trẻ tích cực tham gia hoạt động. Với môi trường phù hợp sẽ tạo nên cho trẻ những cơ hội, những bài học trong đó trẻ đóng vai trò chủ động.

Các trường mầm non trong địa bàn Củ Chi, TP Hồ Chí Minh dưới sự chỉ đạo của Phòng GD&ĐT huyện Củ Chi đã luôn tích cực thực hiện tốt chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm (LTLTT)” thông qua xây dựng môi trường giáo dục (XDMTGD) với các nội dung có trong Chương trình GDMN. Tuy nhiên, với những yếu tố chủ quan, khách quan vẫn còn tồn tại một số trường mầm non chưa thực hiện hiệu quả chuyên đề, chưa XDMTGD LTLTT đạt hiệu quả cao. Để tiếp tục phát triển các trường mầm non thực hiện tốt việc XDMTGD LTLTT các trường cần có những biện pháp phù hợp, thúc đẩy tối đa hiệu quả chuyên môn thể hiện được chất lượng chuyên môn của trường mầm non huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh. và năng lực điều hành của CBQL, GV giúp trẻ đạt được mục tiêu phát triển và sẵn sàng tâm thế bước vào lớp một là điều vô cùng cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khách thể và phương pháp nghiên cứu

Khách thể nghiên cứu: Mẫu khách thể nghiên cứu là 170 người, trong đó, có 20 CBQL và 150 GVMN của 10 trường mầm non trên địa bàn huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh.

Phương pháp nghiên cứu: sử dụng phương pháp chính là điều tra bằng bảng hỏi nhằm phân tích, đánh

giá thực trạng quản lý hoạt động XDMSGDLTLTT. Phiếu điều tra được thiết kế theo thang Likert 5 bậc, tương ứng với 5 mức độ, từ 1 đến 5 (được qui ước cụ thể tại các bảng số liệu).

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Thực trạng LKH hoạt động XDMSGDLTLTT ở trường mầm non

Nghiên cứu thực trạng về quản lý lập kế hoạch hoạt động XDMSGDLTLTT ở các trường mầm non huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh. Chúng tôi đã khảo sát và thu được kết quả như sau:

Bảng 2.1. Đánh giá của CBQL và GV về LKH hoạt động XDMSGDLTLTT ở trường mầm non

Stt	LKH	Mức độ thực hiện		Mức độ hiệu quả	
		ĐTB	ĐLC	ĐTB	ĐLC
1	LKH lựa chọn các nội dung và hình thức XDMSGDLTLTT ở trường mầm non.	3,52	0,763	3,78	0,660
2	LKH tổ chức hoạt động tuyên truyền về XDMSGDLTLTT ở trường mầm non.	3,84	0,764	3,68	0,692
3	LKH chỉ rõ các lực lượng tham gia XDMSGDLTLTT ở trường mầm non.	4,12	0,594	3,48	0,568
4	LKH lựa chọn các điều kiện cần đảm bảo cho việc XDMSGDLTLTT ở trường mầm non.	3,18	0,609	3,10	0,659

Kết quả khảo sát ở bảng 2.1 cho thấy quản lý LKH hoạt động XDMSGDLTLTT đã được CBQL thực hiện. Tuy nhiên, mức độ thực hiện và hiệu quả thực hiện là không đồng đều giữa các nội dung khảo sát. Trong đó, việc “LKH chỉ rõ các lực lượng tham gia XDMSGDLTLTT ở trường mầm non” (ĐTB = 4,12) được CBQL và GV đánh giá là thực hiện thường xuyên, vì vậy đã mang lại hiệu quả (ĐTB = 3,48). Tiếp theo, “LKH tổ chức hoạt động tuyên truyền về XDMSGDLTLTT ở trường mầm non” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,84; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,68) và “LKH lựa chọn các nội dung và hình thức XDMSGDLTLTT ở trường mầm non” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,52; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,78) được thực hiện thường xuyên và hiệu quả.

Tuy nhiên, công tác “LKH lựa chọn các điều kiện cần đảm bảo cho việc XDMSGDLTLTT ở trường mầm non” thì chỉ thỉnh thoảng mới thực hiện, từ đó kết quả đạt được chỉ là tương đối hiệu quả (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,18; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,10). Các điều kiện về tài lực, vật lực có vai trò quan trọng trong hoạt động XDMSGDLTLTT, nhằm giúp cho hoạt động này được thực hiện có hiệu quả hơn. Vì vậy, các trường mầm non huyện Củ Chi cần có biện

pháp để thực hiện việc LKH chỉ rõ các điều kiện cần đảm bảo cho hoạt động XDMSGDLTLTT.

2.2.2. Thực trạng tổ chức hoạt động XDMSGDLTLTT ở trường mầm non

Kết quả khảo sát cho thấy, các trường mầm non huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh đã quan tâm đến quản lý tổ chức hoạt động XDMSGDLTLTT. Cụ thể như sau:

Nội dung được thực hiện thường xuyên và đạt hiệu quả, xếp vị trí thứ nhất là: “Phổ biến, học tập, trao đổi về nội dung quản lý XDMSGDLTLTT cho CB, GV, NV của nhà trường” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 4,01; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,88). Trong thực tế, đây là công tác mà các nhà trường thường thực hiện. Sau khi XDMSGDLTLTT chi tiết, CBQL chỉ đạo các tổ chuyên môn, đoàn thể tuyên truyền, phổ biến, yêu cầu đến toàn thể CB, đội ngũ GV biết nhằm thực hiện có hiệu quả.

Nội dung tiếp theo cũng được thực hiện ở thường xuyên và đạt ở mức hiệu quả là: “Tiến hành huy động và phân bổ các nguồn lực vật chất, tài chính trong quá trình XDMSGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,80; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,84); “Động viên, khuyến khích, tạo động lực cho các bộ phận, tổ chức, cá nhân thực hiện nội dung XDMSGDLTLTT theo kế hoạch đã phân công” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,79; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,82); “Tiến hành phân công, phân nhiệm cho các bộ phận, tổ chức, cá nhân đảm nhận các hoạt động quản lý, thực hiện XDMSGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,45; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,51).

Bên cạnh đó, nội dung “Tổ chức tuyên truyền nội dung XDMSGDLTLTT thông qua các hội nghị, hội thảo sinh hoạt chuyên đề” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 2,82; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 2,92) chỉ thực hiện ở mức thỉnh thoảng và kết quả thực hiện là tương đối hiệu quả. Để có thể thực hiện hoạt động XDMSGDLTLTT ở trường mầm non, cần phải thường xuyên tổ chức tuyên truyền nội dung của hoạt động XDMSGDLTLTT cho CB, GV thông qua nhiều hình thức khác nhau. Trong đó, tuyên truyền thông qua các hội nghị, hội thảo chuyên đề là một hình thức quan trọng. Nhưng với kết quả khảo sát, các trường mầm non huyện Củ Chi vẫn chưa thường xuyên thực hiện công tác này. Vì vậy, CBQL các trường cần quan tâm thực hiện thường xuyên hơn việc phổ biến nội dung hoạt động XDMSGDLTLTT đến toàn thể CB, GV nhằm đảm bảo thực hiện đúng theo kế hoạch đã xây dựng.

2.2.3. Thực trạng chỉ đạo hoạt động XDMSGDLTLTT lấy trẻ

làm trung tâm ở trường mầm non

Kết quả khảo sát cho thấy chỉ đạo hoạt động XDMTGDLTLTT đã được thực hiện, đa số các nội dung quản lý được thực hiện thường xuyên và mang lại hiệu quả. Tuy nhiên vẫn còn nội dung khảo sát chỉ đạt ở mức thỉnh thoảng thực hiện và tương đối hiệu quả. Cụ thể như sau:

Nội dung xếp vị trí thứ nhất được thực hiện rất thường xuyên mà đạt mức hiệu quả là “Chỉ đạo việc phối hợp các tổ chức đoàn thể trong và ngoài nhà trường tham gia XDMTGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 4,24; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 4,10). Việc chỉ đạo phối hợp các tổ chức, đoàn thể trong và ngoài nhà trường tham gia hoạt động XDMTGDLTLTT nhằm đảm bảo thực hiện đồng bộ kế hoạch. Đồng thời, làm tăng hiệu quả hoạt động XDMTGDLTLTT.

Các nội dung tiếp theo cũng được thực hiện thường xuyên và mang lại hiệu quả là “Chỉ đạo đổi mới về mục tiêu, nội dung và hình thức XDMTGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 4,08; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,91); “Chỉ đạo chuẩn bị và sử dụng các thiết bị, phương tiện phục vụ cho hoạt động XDMTGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 4,01; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,82); “Chỉ đạo giải quyết các tình huống phát sinh trong quá trình thực hiện để điều chỉnh kế hoạch thực hiện XDMTGDLTLTT.” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,67; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,63).

Tuy nhiên, theo đánh giá của CBQL và GV, nội dung “Chỉ đạo hướng dẫn CB, GV và các lực lượng liên quan lựa chọn nội dung, hình thức XDMTGDLTLTT” chỉ được thực hiện ở mức “thỉnh thoảng” và kết quả thực hiện cũng chỉ ở mức tương đối hiệu quả (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,34; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,36).

2.2.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động XDMTGD lấy trẻ làm trung tâm ở trường mầm non

Kết quả khảo sát cho thấy, ĐTB dao động từ 3,24 đến 3,84, tương ứng với mức độ thực hiện thỉnh thoảng và thường xuyên. Kết quả này phản ánh sự không đồng đều trong quá trình thực hiện các nội dung kiểm tra, đánh giá hoạt động XDMTGDLTLTT ở các trường mầm non huyện Củ Chi, TP Hồ Chí Minh. Cụ thể như sau:

Ở mức độ thường xuyên và hiệu quả, CBQL và GV đã lựa chọn các nội dung “Xây dựng nội dung và các tiêu chuẩn kiểm tra, đánh giá phù hợp nội dung thực hiện các mục tiêu, nhiệm vụ XDMTGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,84; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 4,04); Lựa chọn hình thức và phương pháp KTĐG phù hợp nội dung XDMTGDLTLTT” (Mức

độ thực hiện: ĐTB = 3,82; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,77); “Lựa chọn, phân công lực lượng KTĐG cụ thể theo các chức năng, nhiệm vụ đã được phân công” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,50; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,41).

Ở mức độ thỉnh thoảng thực hiện và tương đối hiệu quả, nội dung “Phân tích kết quả KTĐG trên cơ sở so sánh với các tiêu chí đã xây dựng” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,26; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,35) và nội dung “KTĐG rút kinh nghiệm và điều chỉnh những vấn đề phát sinh khi XDMTGDLTLTT” (Mức độ thực hiện: ĐTB = 3,24; Mức độ hiệu quả: ĐTB = 3,34).

3. Kết luận

Công tác quản lý LKH, tổ chức, chỉ đạo và KTĐG hoạt động XDMTGDLTLTT ở các trường mầm non huyện Củ Chi đã được quan tâm thực hiện. Nhiều nội dung quản lý được thực hiện thường xuyên và mang lại hiệu quả. Tuy nhiên các trường mầm non chưa thực hiện thường xuyên việc LKH lựa chọn các điều kiện cần đảm bảo cho việc XDMTGDLTLTT ở trường mầm non. Việc “Tổ chức tuyên truyền nội dung XDMTGDLTLTT thông qua các hội nghị, hội thảo sinh hoạt chuyên đề” chỉ thực hiện ở mức thỉnh thoảng và kết quả thực hiện là tương đối hiệu quả. Nội dung “Chỉ đạo hướng dẫn CB, GV và các lực lượng liên quan lựa chọn nội dung, hình thức XDMTGDLTLTT” chỉ được thực hiện ở mức “thỉnh thoảng” và kết quả thực hiện cũng chỉ ở mức tương đối hiệu quả. Trong quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động XDMTGDLTLTT, các trường mầm non huyện Củ Chi chưa thường xuyên phân tích kết quả KTĐG trên cơ sở so sánh với các tiêu chí đã xây dựng cũng như chưa KTĐG rút kinh nghiệm và điều chỉnh những vấn đề phát sinh khi XDMTGDLTLTT.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD&ĐT (2021), *Thông tư ban hành Chương trình GDMN, Số: 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13/4/2021.* Hà Nội
2. Bộ GD&ĐT (2021), *Thông tư ban hành Chương trình GDMN Số: 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13/4/2021.* Hà Nội
3. Bộ GD&ĐT (2021), *Kế hoạch Chuyên đề “Xây dựng trường mầm non lấy trẻ làm trung tâm” giai đoạn 2021 – 2025, số 626/KH-BGDĐT, ngày 30/6/2021.* Hà Nội
4. Đảng cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, NXB CTQG Sự thật, Hà Nội.*
5. Quốc hội (2019), *Luật Giáo dục sửa đổi, bổ sung, Hà Nội*